

MANIFEST

Contextul

Prezentul Manifest a fost elaborat în cadrul proiectului "**Vocea noastră contează!**", care se implementează în București, Buzău și Râmnicu Sărat și se adresează copiilor și tinerilor cu dizabilități de vedere și auz din 7 unități școlare. Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități "recunoaște explicit dizabilitatea ca pe o **problemă a drepturilor omului** și menționează barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate. "Raportul național din 2019 privind monitorizarea drepturilor copilului cu dizabilități" a arătat că 1/3 dintre părinți au declarat că discriminarea copiilor lor din cauza dizabilităților se întâmplă mai ales în comunitate.

Proiectul abordează problema dizabilității din perspectiva drepturilor omului. România s-a angajat să mobilizeze resursele necesare pentru ca nicio persoană cu dizabilități să nu fie discriminată, marginalizată sau exclusă, conform cu convențiile internaționale la care România este parte: Convenția ONU privind drepturile copilului, Convenția ONU privind persoanele cu dizabilități, Strategia "O societate fără bariere pentru dizabilități" 2015 – 2020.

Proiectul propune un set de activități educaționale de cunoaștere a drepturilor lor și de advocacy prin care să își facă ascultată vocea. Aduce, totodată, o abordare holistică a dizabilității, implicând direct beneficiarii, împreună cu mulții stakeholderi din comunitate, abordare care are puterea de a realiza incluziunea educațională socială și profesională a acestora.

Într-o lume globalizată, în care accentul se pune pe integrare, acceptare a diversității și toleranță, copiii și tinerii cu deficiențe de vedere și auz au dificultăți mari privind integrarea socială și inserția pe piața muncii. Provocările constau în reticența unei părți din comunitate privind copiii și tinerii cu dizabilități, barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Particularitățile grupului țintă (persoane cu deficiențe de vedere și auz): o capacitate scăzută de a comunica și teama de a se îndepărta de propria comunitate. O parte dintre ei, au deficiențe asociate. Pondere provine din familii sărace, monoparentale sau dezorganizate, dezinteresate de progresele copiilor. Mulți părinți din zonele rurale nu știu de existența școlilor speciale și îi țin pe copii acasă. După ce termină școala își găsesc cu greu un loc de muncă.

Beneficiarii proiectului: direcți - 940 de copii și tineri cu dizabilități de vedere și auz, din 7 unități școlare. Beneficiari indirecti: elevi din 10 școli din învățământul de masă, cadre didactice, părinți, cetățeni, ONG -uri, colaboratori, experți, factori de decizie.

Proiect derulat de

Bariere

Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANPDCA) a realizat, cu sprijinul Băncii Mondiale, prima Diagnoză¹ a situației persoanelor cu dizabilități din România.

Diagnoza evaluează respectarea Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD) în opt domenii principale: (i) Accesibilitate și mobilitate, (ii) Protecția efectivă a drepturilor persoanelor cu dizabilități, (iii) Ocupare, (iv) Protecție socială (inclusiv abilitare/reabilitare), (v) Servicii sociale și viață independentă (inclusiv integrare în comunitate), (vi) Educație, (vii) Sănătate, (viii) Participare socială (politică și publică).

În cadrul proiectului, 48 de beneficiari: copii și tineri cu dizabilități de vedere și auz, voluntari din școlile de masă și biblioteci, cadre didactice au analizat pentru patru domenii, din cele menționate mai sus, principalele bariere cu care se confruntă beneficiarii direcți ai proiectului și au formulat soluții pentru deplina lor integrare în comunitate.

Educație:

- a. programele școlare vechi (de exemplu, pentru clasele din ciclul primar sunt valabile cele din 1992);
- b. dispariția din planurile - cadru (care oricum nu sunt adaptate specificului deficienței) a disciplinelor care contribuiau într-o măsură covârșitoare la formarea capacității de comunicare verbală (de ex: labiolectura, tehnica vorbirii, structurarea limbajului);
- c. lipsa manualelor, auxiliarelor curriculare, materialelor didactice adaptate (jocuri pentru dezvoltarea vorbirii și dezvoltarea personală, material imagistic atât de important pentru receptarea informației);
- d. Lipsa stimei de sine și anxietatea de a se integra într-un grup și de a fi respins.

Sănătate:

- a. lipsă informații esențiale pe cutiile de medicamente pentru persoanele cu deficiențe de vedere (de exemplu data de expirare, sau doza minimă recomandată);
- b. lipsa unui interpret LMG în camera de gardă a spitalelor;
- c. eliberarea doar în format fizic a certificatului medical tip A5, pentru care este nevoie de deplasare la registratura spitalelor / clinicilor;
- d. persoanele cu deficiențe de vedere nu beneficiază de consultații oftalmologice specifice periodice din lipsă de fonduri;
- e. dubla taxare a persoanelor cu dizabilități – conform legii acestea beneficiază de asigurare de sănătate fără plata contribuției, dar atunci când se angajează li se reține din salariu contribuția la sănătate.

Ocupare:

- a. își găsesc foarte greu locuri de muncă potrivite pentru competențele și abilitățile lor;
- b. probleme de securitate la locul de muncă (amenajarea intrărilor, căilor de comunicație, amenajarea postului de lucru, amenajarea toaletelor, lipsă aparate cu limbaj braille, calculatoare dotate cu cititor ecran, etc.);

¹ Realizată în cadrul proiectului „Consolidarea mecanismului de coordonare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități” implementat de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții cu asistența tehnică a Băncii Mondiale.
Proiect derulat de

- c. colegii de serviciu îi evită, pentru că nu-i înțeleg. La rândul lor, dacă nu sunt înțeleși, se izolează;
- d. lipsă interpreți mimico-gestuali;
- e. Acces dificil în învățământul terțiar care i-ar ajuta pentru obținerea unei slujbe;
- f. Discriminarea / bullying-ul la care sunt supuși la locul de muncă.

Accesibilitate și mobilitate:

- în lipsa interpreților în LMG (sunt foarte puțini autorizați la nivel național) și în lipsa abilităților de comunicare verbală, persoanele surde nu știu cum să se facă înțelese, cum să explice ce doresc să afle sau să facă. Auzitorii nu știu cum să relaționeze cu aceștia, cum să comunice, cum să le explice ceva;
- de multe ori, fără sprijinul părinților sau al unui auzitor, persoanele cu deficiențe de auz nu pot, de exemplu, să completeze un formular tipizat, să formuleze corect o cerere, să facă un buget de cheltuieli, să- i spună doctorului ce simptome au, să solicite un credit etc.;
- lipsa semafoarelor speciale / instrumente auditive pe mijloacele de transport în comun;
- în școli de masă imposibilitatea deplasării datorită lipsei infrastructurii.

Noi, copiii și tinerii din proiectul "Vocea noastră contează!" cerem autorităților competente măsuri urgente pentru înlăturarea barierelor cu care se confruntă deficienții de auz și vază!

Cerințe generale

- ❖ **Manuale actualizate** și adaptate nevoilor de învățare ale persoanelor cu dizabilități, atât pentru ciclul secundar, cât și terțiar și superior;
- ❖ **Asistenți** și psihologi prezenți în școală pentru copiii cu deficiențe care vor să studieze în școlile de masă;
- ❖ **Pregătirea pentru carieră** în cadrul unor activități non – formale coordonate de specialiști; **Consilierea persoanelor cu dizabilități** pentru căutarea unui loc de muncă potrivit;
- ❖ **Încurajarea includerii persoanelor cu dizabilități pe piața muncii** (crearea mai multor facilități pentru firme);
- ❖ **Includerea în COR a unor meserii noi**, potrivite pentru fiecare tip de dizabilitate;
- ❖ **Servicii medicale asigurate** pentru avizele necesare obținerii certificatului de persoană cu dizabilități;
- ❖ **Eliberarea în format digital** a certificatului medical tip A5;
- ❖ **Eliminarea dublei contribuții** la asigurările de sănătate atunci când se angajează;
- ❖ **Adaptarea website-urilor** pentru toate tipurile de dizabilități – prezentarea informațiilor esențiale în format editabil ca să poată fi transcrise în limbaj braille;
- ❖ Existența în instituțiile publice a unor **puncte de informare / ghizi** la intrare pentru persoanele cu dizabilități;
- ❖ Achiziționarea în cadrul instituțiilor de învățământ de masă a unor **imprimante braille**, a unor tablete smart care să dețină software pentru transcrierea informațiilor;

Cerințe specifice pentru persoanele cu deficiențe de auz

- **Angajarea de interpreți mimico-gestuali** în instituțiile publice pentru facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități de auz la serviciile publice și plățirea acestora (Interpreții mimico-gestuali ar trebui să fie prezenți în instituțiile locale cf art 69 și 70 /legea 448/2006);

Proiect derulat de

- **Prezența unui interpret LMG la camerele de gardă** ale spitalelor sau a unor soluții - sistem video interpretare LMG în spitale / farmacii;
- **Personal specializat** / interpreți LMG în școlile de masă, și în școlile speciale;
- Interpretarea mimico-gestuală a știrilor la TV / subtitrare în limba română pentru știri / programe de divertisment / filme românești.

Cerințe specifice pentru persoanele cu deficiențe de vedere

- Achiziționarea de aparate braille în instituții și companii pentru facilitarea angajării persoanelor cu dizabilități de vedere;
- Semafoare cu sonorizare în toate locațiile;
- Sistem audio/tactil de orientare în instituțiile publice;
- Permișunea de a intra în magazine cu câinii care îi ajută să se orienteze;
- Interzicerea deplasării trotinetelor electronice pe trotuare și interzicerea abandonării acestora pe mijlocul trotuarelor;
- Ecrane electronice în toate mijloacele de transport, pentru semnalizarea stațiilor, iar în trenuri să se anunțe stația cu câteva minute înainte de oprirea trenului; Semnale auditive pentru transportul în comun legat de locația ușilor și numărul autobuzului / tramvaiului etc.;
- Informații esențiale pe cutiile de medicamente, în limbaj braille – data expirării, doza recomandată;
- Accesul la serviciile bancare – căști la ATM / servicii vocale;
- În școlile de masă amplasarea de bări pentru persoanele cu deficiențe de vedere și a inscripțiilor și harta școlii în limbaj braille;
- Marcarea cu un semnal sonor a ușilor acționate electric.

CONCLUZII

Cerem de urgență tuturor factorilor interesați să ia în serios solicitările noastre. Noi credem că avem dreptul să ne modelăm viitorul pentru că este viitorul nostru. Avem nevoie de cooperarea tuturor pentru a face ca acest lucru să se întâmple.

Ne angajăm total să promovăm acest manifest în scopul creșterii gradului de conștientizare și atragerii implicării pentru consolidarea vocilor noastre în toată România.

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă

Proiectul "**Vocea noastră contează!**" este derulat de Asociația Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă – Agenda 21 în parteneriat cu Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, Asociația Startlight Petra și Norsensus Mediaforum Norvegia cu sprijinul financiar **Active Citizens Fund România**, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

Website-ul proiectului "Vocea noastră contează!":

<https://www.agenda21.org.ro/vocea%20noastra%20conteaza.html>

Proiect derulat de